# Gruppearbeid

**Oppdateringsseminar for instruktører Starmoen 21. november 2026**

Referat fra de tre gruppene, som fikk samme oppgave:

FAA har med sitt prosjekt MOSAIC for den nye klassen Sport Plane, som er meget lik det norske Sportsfly-klassen, har satt krav i Part 61, subpart K at instruktører for denne klassen skal ha trening i spinn jf. Punkt (2) nedenfor.

**Sitat:**

*§ 61.405 What tests do I have to take to obtain a flight instructor certificate with a sport pilot rating?*

*To obtain a flight instructor certificate with a sport pilot rating you must pass the following tests:*

*(2) You must pass a practical test — In which you demonstrate that you are able to teach stall awareness, spin entry, spins, and spin recovery procedures if you are seeking privileges to provide instruction in an airplane or glider.*

**Sitat slutt**

Gruppen skal gjøre en vurdering av denne bestemmelsen, og gi en anbefaling hvorvidt en tilsvarende bestemmelse skal overføres til vårt sikkerhetssystem.

**Referanser:**

FAA MOSAIC

Subpart J: Krav til pilot

Subpart K: Krav til instruktør

– SLUTT INNLEDNING –

Gruppe 1 (Vegard Halden m 5 deltakere) Referent: Oddbjørn Nordheim

**Møtereferat (AI produsert av håndskrevet notat)**

**Vurdering av obligatorisk spinntrening for flygere**

**Tema:** Obligatorisk trening i å ta fly ut av spinn
**Bakgrunn:** Vurdering av om det bør innføres krav om obligatorisk spinntrening for flygere, med henvisning til FAA MOSAIC, Subpart K.

**1. Møtets oppdrag**

Møtet hadde som oppgave å vurdere om flygere bør ha obligatorisk trening i å gjenkjenne og ta fly ut av spinn, tilsvarende ordningen som er omtalt i FAA MOSAIC Subpart K.

Formålet var å drøfte behovet for slik trening, om dagens opplæring er tilstrekkelig, og hvilke praktiske og organisatoriske konsekvenser et eventuelt krav vil medføre.

**2. Drøfting**

**Behovet for spinntrening**

Det ble reist spørsmål om det er et reelt problem som tilsier at alle flygere bør gjennomføre praktisk spinntrening.

Møtet drøftet om obligatorisk trening vil gi en tilstrekkelig sikkerhetsmessig gevinst til å forsvare et generelt krav.

**Instruktørkompetanse**

Det ble diskutert om instruktører bør ha særskilt kompetanse til å demonstrere og instruere i spinn og uttak av spinn.

Det ble også reist spørsmål om hvilke krav som gjelder for PPL-instruktører når det gjelder kompetanse på spinn og spinnuttak.

**Praktisk gjennomføring**

Det ble påpekt at praktisk trening må kunne gjennomføres på en hensiktsmessig måte, med fly som er egnet for formålet.

Det ble drøftet om trening bør gjennomføres samlet og koordinert, og hvordan dette eventuelt kan organiseres for instruktører og flygere.

**3. Konklusjon**

Møtet konkluderte med at dersom det skal innføres obligatorisk spinntrening, må dette organiseres gjennom en sentral styring og koordinering.

En eventuell ordning bør sikre at treningen gjennomføres på en ensartet og faglig forsvarlig måte.

Det ble videre foreslått at Norges Luftsportforbund (NLF) vurderer å finansiere eller bidra økonomisk til gjennomføringen av en slik ordning.

**4. Videre arbeid**

Før det eventuelt innføres et obligatorisk krav, bør følgende vurderes nærmere:

- Om det foreligger et dokumentert sikkerhetsmessig behov for obligatorisk spinntrening.
- Hvilke krav som bør stilles til instruktørkompetanse.
- Hvilke flytyper og treningsopplegg som er egnet.
- Hvordan treningen kan organiseres og finansieres sentralt.

**Samlet vurdering:** Dersom obligatorisk spinntrening skal innføres, bør ordningen være sentralt koordinert, praktisk gjennomførbar og finansiert på en måte som gjør den tilgjengelig for de aktuelle flygerne.

– SLUTT GRUPPE 1–

# Gruppe 2 (Thomas Hauklien m 5 deltakere)

**Møtereferat tilsendt fra Thomas Hauklien**

**Arbeidsoppgave (STALL\SPINN)**

**«Team Thomas» Starmoen 21.11.20216**

1. Ønsker vi et opplegg hvor våre instruktører på rorkontroll skal få trening i spinn, spinn recovery og spinn prevention.

2. TMS sier at vi skal demonstrere og lære bort stall øvelser, og instruktør skal demonstrere inngang til spinn.

3. Skal det være frivillig?

- Vår henstilling er at approach to stall og stall med forskjellige motor og attitude settinger opprettholdes som en del av TMS opplæringen. Demonstrasjon av spinn-entry eller spinn og sekundærstall må fjernes fra TMS. Disse øvelsene skal kun briefes på bakkem mellom I\E.
- IK-klasser 2 og 3 skal gjennomgå UPRT opplæring på egnet materiell med kvalifisert instruktør. Motor, Seil, CRI-(A) m\UPRT eller Acro på fly godkjent for enten acro eller spinn.
- IK-1\2 kandidater må gjennomgå UPRT før utstedelse som fornyes min. hvert tredje år. Føres inn på kompetansebevis.
- Eksisterende IK kandidater uansett klasser som ikke vil gjennomgå UPRT trening kan settes ned som IK-3 og dermed gjennomføre alle leksjoner med unntak av steileøvelser.
- IK-2 eller høyere gjennomfører demonstrasjon og opplæring av steileøvelser samt oppflyvinger.

– SLUTT GRUPPE 2 –

# Gruppe 3 (Tore Kavli m 4 deltakere)

**Møtereferat tilsendt fra Tore Kavli**

Hei Roger,

Takk for sist. Her er svar fra gruppa.

Vi ser et klart behov for at alle instruktører skal ha gjennomført et kurs i spinn recovery.

Dette kurset skal være obligatorisk for alle instruktører. Dette for at de skal være i stand til å demonstrere øvelsene på en sikker måte og også kunne ta flyet ut av stillinger / situasjoner som de kan komme i.

Vi mener at mange av dagens instruktører mangler kompetanse og ferdighet i dette.

Derfor er dette en viktig faktor for å heve sikkerheten og kompetansenivået bland instruktørene.

Spinn er de første gangene en "ubehagelig" opplevelse som må oppleves for å forstå hva som skjer. Det må utarbeides et øvingsdirektiv som beskriver hvordan denne opplæringen skal foregå.

Kurset skal inneholde en teoridel før den **praktiske delen.**

Vi tenker oss at kurset blir obligatorisk for alle nye instruktører og at de som allerede er instruktører må gjennomføre dette kurset før neste fornyelse. Intervallene deretter er vi usikre på; 3 eller 6 år ??

Vi mener at kurset kan gjennomføres både på motorfly og seilfly som er godkjent for spinn. Noen klubber (motor / seil) som har acro / spin recovery på sitt skoleprogram må bes om å lage kurspakker til fast pris som dekker øvingsdirektivet. Det kan også være aktuelt med helgesamling f. eks. på Starmoen.

Med vennlig hilsen på vegne av gruppen

Tore Kavli

– SLUTT GRUPPE 3 –